

JACOBO ANGELI
MATTHAEI
IURISCONSULTI

IN R. Coll. de Leg. de. Sala
CELEBERRIMO *manca del 1754*
PATAVINO GYMNASIO

E PRIMA CATHEDRA
IURIS NATURALIS IVE CIVILE
INTERPRETANTE

De Via, & Ratione artificiosa Iuris vniuersi
Libri Duo.

Quibus addita sunt Summaria, Indicesque duo, Titulorum vnus,
alter singularum Sententiarum.

CVM PRIVILEGIO.

Num. 46. cap. 6.
Num. 1. D.

Venetijs; apud Paulum Meletum MDXCL

COLL. SOC. IESV SALM. EX DONO REGVM.

IACOBO FOSCARENO

SENATORI

AMPLISSIMO,

ET DIVI MARCI

PROCVRATORI

ILLVSTRISSIMO,

Angelus Matthæacius,

S. P. D.

ACCIPERE primitias, quas nunc tibi offero amplissime FOSCARENE: quæ scilicet lucubrationes meæ te vnum tutorem, ac defensorum suum exigunt, cuius clypeo munitæ iter quoquo versum tutò tenere possint, plures etiam studiosos legum sibi comites exposcunt, qui ad sacrum Mineræ templum per legitimos iuris tramites hanc habeant viam: te igitur principem, ac originem; hos vero finem, & metam laborum suorum iure, & merito nuncupant, quod sanè meæ erga te obseruantie, & animi beneficiorum memoris perpetuum erit indicium: quibus enim magis hoc totum frugis meæ (quicquid id est) debere existimem, quam tibi, Vir Illustrissime, & sapientissime? qui mihi ad hoc munus Deo fauente auctor, & dux extitisti: cui præterquam, quod, & spiritum acceptum refero, iure etiam debeo laborum meorum fructum, rationemve aliquam reddere, vt quemadmodum mihi ad bene sperandum, quasi signum aliquod ex arce tua extulisti, ita etiam ad longius, altiusque progrediendum nonnullum auxilium (quæ tua

a z est

ANGELI MATTHEACII

DE VIA ET RATIONE

ARTIFICIOSA IVRIS

V N I V E R S I .

L I B . I .

De ratione Iustiniana docendi addiscendiq; Iuris civilis. Cap. I.

- 1 Multi recesserunt à vera ratione Iustiniana ad discendi Iuris civilis.
- 2 Auditores primo anno Iustiniani nomi appellantur, secundo Edictales, tertio Papiniani, quarto Lyta, quinto Probyta.
- 3 Interpretatio dictionum Παρτιγλα, & κατὰ πρός ας.
- 4 Forma Iustiniana Methodi.
- 5 Qua de causa Auctor conscripserit Iuris viam, & rationem.
- 6 Athenas studiorum causa petentes primo anno Sapientes, secundo Philosophi, tertio Rhetores, quarto Grammatici, quinto Inalphabetici dicebantur.
- 8 Caveant legum studiosi, ne primo anno Doctores, secundo Licentiani, tertio Baccalantes, quarto Legulei, quinto legum prorsus imperiti evadant.
- 9 Paucis datum est per legitimos tramites Iustiniani ad iurisprudentiam aspirare.
- 10 Duci esse precipuos animi habitus, Scientiam, & Peditam.
- 11 Qua ratione hanc iuris peditam conscripserit.
- 12 Quam utilitatem hac afferat via, & ratio.

V M Iuris civilis scientiam, ac dignitatem, quam Iustinianus non minus belli gloria, quam iuris, & legum maiestate Imperator insignis, nobis digestam edidit, unde quaque sedulo contemplerer, & contemplando admirarer, cepi mecum tacitus cogitare, quam leniori via, legum studiosis ad sacrum iurisprudentiae templum pateret aditus, q̄ plerosque à recto legislatoris tramite, satis infeliciter recedere, ac per devia, per-

- 1 saltus, & spinas, non sine maximo animi mei mœrore precipites dari intuerer. Ipse enim legum Romanarum Princeps post ipsam Pandectarum divisionem, egregiam sanè rationem docendi, discendiq; iuris civilis, methodum inquam tum ratione materiae, tum ratione formae facillimam, & certissimam, ex latente verborum sententia, exhauriendam insinuavit. Ratione materiae, dum singulos iuris libros, quos singulis annis professores docere
- 2 oporteat, ita distribuit, ut adolescentes auditores primo anno Iustiniani nomi appellarentur, cum antea dupondij, ridiculo cognomine, quod vno tantum anno iuri operam navassent, nuncuparentur: secundo anno Edictales, utpote cum in edictis iam versari cepissent: tertio Papinianistæ, ob Papiniana re-

A ponia

a Inst. in pp.
ff. in m. s. di
scipuli vero,
& passim.